

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/79/2014
Identifikačné číslo spisu:	3014200010
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3014200010.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobcu M. W., bytom Y., proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 52984-3/2013-BA zo 04. decembra 2013, o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 06. augusta 2014, č. k. 13S/4/2014-29, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 06. augusta 2014, č. k. 13S/4/2014-29, p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Rozsudkom zo 06. augusta 2014, č. k. 13S/4/2014-29, krajský súd zamietol žalobu proti rozhodnutiu číslo 52984-3/2013-BA zo 04. decembra 2013, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza číslo 3020-29/2013-PD z 21. októbra 2013, ktorým podľa § 99 v spojení s § 17 ods. 1 a § 83 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) rozhodla, že žalobca nemá nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 17. marca 2010. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že žalobcovi dňom 01. januára 1991 vzniklo živnostenské oprávnenie v predmete podnikania maliarske a natieračské práce a od 01. februára 1991, až doposiaľ, je žalobca prihlásený do poistenia ako samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO). Žalobcovi bola zistená dňa 17. marca 2010 choroba z povolania - ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia. Lekárskym posudkom o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 06. mája 2011, vyhotoveným posudzujúcim lekárom MUDr. A. W. a potvrdeným prednostom Kliniky pracovného lekárstva a toxikológie Univerzitnej nemocnice Martin (ďalej aj „KPLa T“) MUDr. Y. Y., PhD., bolo sťaženie spoločenského

uplatnenia žalobcu ohodnotené počtom bodov 700. Krajský súd s poukazom na príslušné zákonné ustanovenia dospel k záveru, že žalobca ako samostatne zárobkovo činná osoba nie je žiadnym zo subjektov vymenovaných v § 16 a § 17 zákona č. 461/2003 Z.z., a preto sa na neho nevzťahuje úrazové poistenie, nevznikol mu v zmysle § 99 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na úrazové dávky, a teda ani na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Námietky žalobcu považoval krajský súd za nedôvodné a v konaní žalovaného správneho orgánu nezistil takú vadu, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním. Rozsudok krajského súdu ako aj rozhodnutie správneho orgánu vníma ako veľkú nespravodlivosť a osobnú diskrimináciu z dôvodu jeho súčasného postavenia samostatne zárobkovo činnnej osoby. Takmer 20 rokov odpracoval ako zamestnanec štátneho podniku a potom bol nútený prijať status SZČO. Po vzniku choroby z povolania sa nemôže zákonnou cestou domôcť svojich práv, napriek tomu, že celý produktívny život pracoval poctivo a zodpovedne.

Žalovaná žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu považuje za zákonné a správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie žalovanej v medziach žaloby a v rozsahu odvolania, a to bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods.2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej vo veci nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že choroba z povolania bola žalobcovi zistená dňa 17.03.2010.

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. sociálne poistenie podľa tohto zákona je úrazové poistenie ako poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu (ďalej len „pracovný úraz“) a choroby z povolania.

Úrazové poistenie je konštituované ako povinné poistenie zamestnávateľa, ktoré ho má ochraňovať pred rizikom ekonomickej záťaže pre prípad jeho zodpovednosti za škodu vzniknutú v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania jeho zamestnancom, ktorá mu vyplýva zo Zákonníka práce.

Podľa § 13 ods. 3 písm. h) zákona č. 461/2003 Z.z., z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytuje náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia

Podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom je zákon č. 437/2004 Z.z.

Podľa § 83 zákona č. 461/2003 Z.z. poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpel pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania.

Podľa § 16 zákona č. 461/2003 Z.z., povinne úrazovo poistený je zamestnávateľ, ktorý zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu vykonávajúcu zárobkovú činnosť v pracovnoprávnom vzťahu, v štátnozamestnaneckom pomere, v členskom pomere, ktorého súčasťou je aj pracovný vzťah k družstvu, v služobnom pomere okrem fyzickej osoby, ktorá je sudca alebo prokurátor alebo ktorý zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu vykonávajúcu zárobkovú činnosť, ktorou je výkon verejnej funkcie podľa osobitných predpisov. Povinne úrazovo poistený je aj ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody, ktoré plnia povinnosti zamestnávateľa podľa osobitného predpisu pre fyzickú osobu vo výkone väzby a pre fyzickú osobu vo výkone trestu odňatia slobody, ak sú zaradené do práce.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na úrazové dávky v rozsahu ustanovenom týmto zákonom má aj:

- a) žiak strednej školy a študent vysokej školy, ktorí utrpeli pracovný úraz alebo im vznikla choroba z povolania pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe,
- b) fyzická osoba združená v Dobrovoľnej požiarnej ochrane Slovenskej republiky a v iných občianskych združeniach, ktorá utrpela pracovný úraz alebo jej vznikla choroba z povolania pri plnení úloh na úseku ochrany pred požiarom podľa osobitného predpisu, 41) a člen banského záchranného zboru, ktorý utrpel pracovný úraz alebo mu vznikla choroba z povolania pri činnostiach tohto zboru,
- c) fyzická osoba, ktorá na výzvu orgánu verejnej moci alebo veliteľa zásahu a podľa jeho pokynov, prípadne s jeho vedomím osobne pomáha pri havárii, živelnnej pohrome a inej mimoriadnej udalosti alebo pri odstraňovaní ich následkov a pri výkone týchto činností utrpela pracovný úraz alebo jej vznikla choroba z povolania,
- d) dobrovoľný zdravotník Slovenského Červeného kríža alebo inej právnickej osoby, ktorý utrpel pracovný úraz alebo mu vznikla choroba z povolania pri výkone zdravotníckych služieb pri športovom podujatí alebo spoločenskom podujatí,
- e) dobrovoľný člen horskej služby alebo iná fyzická osoba, ktorí na výzvu horskej služby a podľa jej pokynov osobne pomáhali pri záchrannej akcii v teréne a pri výkone tejto činnosti utrpeli pracovný úraz alebo im vznikla choroba z povolania.

Samostatne zárobkovo činná osoba nie je do osobného rozsahu úrazového poistenia vôbec zahrnutá. Má však možnosť poistiť sa u niektorej z komerčných poisťovní v rámci všeobecného úrazového poistenia.

Odvolačí súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.), ku ktorým v kontexte s dôvodmi podaného odvolania považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Z predloženej spisovej dokumentácie je nepochybné, že žalobca v čase zistenia choroby z povolania bol samostatne zárobkovo činnou osobou. Obdobie od jeho posledného zamestnaneckého pomeru (1990) až do zistenia choroby z povolania je časovo významné, pričom podľa výpisu zo živnostenského registra predmetom jeho podnikania pod obchodným názvom M. V. sú maliarske a natieračské práce so vznikom oprávnenia 01.01.1991 a ďalšie predmety činnosti s neskoršími dátumami vzniku oprávnenia.

Navrhovateľ je teda od 01.02.1991 samostatne zárobkovo činnou osobou, čo znamená, že od uvedeného dňa nemá postavenie zamestnanca podľa § 4 a § 16 zákona č. 461/2003 Z.z., a nemal ani postavenie fyzickej osoby podľa § 17 ods. 2 tohto zákona.

Samostatne zárobkovo činná osoba má postavenie tzv. „samozamestnávateľa“, na ktorú sa nevzťahuje úrazové poistenie podľa zákona č. 461/2003 Z.z., a teda ani povinnosť platiť poisťné na také poistenie. Odvolací súd preto nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že z dôvodu jeho postavenia SZČO je diskriminovaný.

Námietku žalobcu, že postup žalovanej považuje za diskrimináciu, nepovažuje odvolací súd za dôvodnú, nakoľko so žalobcom nebolo zaobchádzané iným spôsobom ako s inými osobami v jeho postavení.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a s poukazom na § 246c veta prvá a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi trovy súdneho konania nepriznal, nakoľko v konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.